

આંતરધર્મ સંવાદ અંગે ઇસ્લામનું મંતવ્ય શું છે?

સાચો ધર્મ જે સર્જનહાર તરફથી આવ્યો છે તે એક જ ધર્મ છે અને તેનાથી વધુ નહીં, અને તે એક અને એકમાત્ર સર્જકના અક્રીદાનો સ્વીકાર છે અને તેની જ ઈબાદત કરવાનો આદેશ આપે છે. આપણા માટે ભારત દેશની મુલાકાત લેવી પૂરતું છે, ઉદાહરણ તરીકે, લોકો વચ્ચે કહેવું: સર્જક અને ઇલાહ એક જ છે, તો દરેકે એક અવાજે જવાબ આપ્યો: હા, હા, સર્જક એક છે, આ તો અમારી પુસ્તકોમાં લખાયેલું છે [૮૯], પરંતુ તેઓ અલગ પડે છે અને લડે છે, અને મૂળભૂત મુદ્દા પર એકબીજાની હુત્યા કરે છે: પાલનહાર પૃથ્વી પર ઇબી અને સ્વરૂપમાં આવે છે. ભારતીય ખ્રિસ્તી કહે છે, ઉદાહરણ તરીકે: અલ્લાહ એક છે, પરંતુ તે ત્રણ વ્યક્તિઓ (પિતા, પુત્ર અને પવિત્ર આત્મા) માં મૂર્તિમંત છે. અને તેમની વચ્ચેનો ભારતીય હિંદુ કહે છે: ભગવાન પ્રાણી, મનુષ્ય અથવા મૂર્તિના રૂપમાં મૂર્તિમંત છે. હિન્દુ ધર્મમાં: (ચાંદોગ્ય ઉપનિષદ ૬: ૧-૨). "તે માત્ર એક જ ઇલાહ છે અને તેના સિવાય બીજો કોઈ ઇલાહ નથી." (વેદ શ્વેતાશ્વતર ઉપનિષદ: ૪: ૧૯, ૪: ૨૦, ૯: ૬). "ઇલાહનો કોઈ પિતા નથી અને કોઈ ગુરુ નથી". "તેને જોવું શક્ય નથી, કોઈ તેને આંખથી જોઈ શકતું નથી". "તેના જેવો કોઈ જ નથી". (ચજુર્વેદ ૯: ૪૦). "જેઓ પ્રકૃતિના તત્ત્વો (વાયુ, પાણી, અગ્નિ વગેરે) ની પૂજા કરે છે તેઓ તેઓ અંધકારમાં ડૂબી જાય છે. જેઓ સંભૂતિની પૂજા કરે છે (મૂર્તિ, ખડક વગેરે જેવી વસ્તુઓ)...". (ખ્રિસ્તી ધર્મ): (મેથ્યુની ગોસ્પેલ ૧૦: ૪). "પછી ઈસાએ તેને કહ્યું: "શૈતાનથી દૂર જાઓ, કારણ કે તે લખેલું છે: તમે પાલનહારને સિજદો કરો અને તમે ફક્ત તેની જ ઈબાદત કરો." (પુસ્તક નિર્ગમન ૫-૩: ૨૦). "મારા સમક્ષ તમારે અન્ય કોઈ દેવતાઓ ન હોવા જોઈએ. ઉપર જન્મતમાં શું છે, નીચે પૃથ્વી પર શું છે અને પૃથ્વીની નીચે પાણીમાં શું છે તેની પ્રતિમા અથવા મૂર્તિ બનાવશો નહીં. તેમને સિજદો કરશો નહીં અને કરો, મને ધિક્કારનારાઓની ત્રીજી અને ચોથી પેઢીના બાળકોમાં માતા-પિતાની ભૂલો મને યાદ આવે છે."

જો લોકો ઊંડો વિચાર કરે, તો તેઓ જોશે કે ધર્મોના સંપ્રદાયો અને ધર્મો વચ્ચેની બધી સમસ્યાઓ અને મતભેદો માણસો અને તેમના સર્જક વચ્ચે જે લોકો ભાગીદાર ઠેરવે છે, તેના કારણે છે.

ઉદાહરણ તરીકે, ક્રેથોલિક સંપ્રદાયો, પ્રોટેસ્ટન્ટ સંપ્રદાયો, વગેરે, અને હિન્દુ સંપ્રદાયો, સર્જક સાથે ક્રેવી રીતે વાતચીત કરવી તે અંગે ભિન્નતા ધરાવે છે, અને પોતે સર્જકના અસ્તિત્વના ખ્યાલ પર નહીં. જો તેઓ બધા ફક્ત એક અલ્લાહની ઈબાદત કરશે, તો તેઓ ચોક્કસ એક થશે.

ઉદાહરણ તરીકે, પયગંબર ઇબ્રાહિમના સમયે, જેણે એક જ સર્જનહારની ઈબાદત કરી હતી તે ઇસ્લામ ધર્મ પર હતા, જે સાચો ધર્મ છે, પરંતુ જેણે પોતાની અને સર્જકની વચ્ચે કોઈ પાદરી અથવા સંતને ભાગીદાર બનાવ્યો, તો તે જૂઠાણા પર હતા. ઈબ્રાહીમ ના અનુયાયીઓ, તેમના પર સલામતી થાય, તેમણે એક જ અલ્લાહની ઈબાદત કરી અને સાક્ષી આપી કે અલ્લાહ સિવાય કોઈ ઇલાહ નથી, અને તે ઇબ્રાહિમ અલ્લાહના રસૂલ અને પયગંબર છે. અને અલ્લાહએ

ઈબ્રાહીમના સંદેશાને માનવા માટે મુસા ને મોકલ્યા. ઈબ્રાહીમના અનુયાયીઓ, શાંતિ તેના પર રહે, નવા પ્રબોધકને સ્વીકારવા પડ્યા, અને સાક્ષી આપવી પડી કે અલ્લાહ સિવાય કોઈ ઇલાહ નથી, અને તે મૂસા અને ઈબ્રાહીમ અલ્લાહના પયગંબરો છે, તેથી જેણે તે સમયે વાઇરડાની પૂજા કરી હતી, ઉદાહરણ તરીકે, તે બાતેલ માર્ગ પર હતા.

અને જ્યારે મસીહ ઈસા અ.સ., તેમના પર શાંતિ, મુસાના સંદેશા પર વિશ્વાસ કરવા આવ્યા, તેમના પર શાંતિ થાય, ત્યારે મૂસાના અનુયાયીઓએ ઈસાની વાતમાં વિશ્વાસ કરવો અને તેનું પાલન કરવું જરૂરી હતું, અને સાક્ષી આપવી કે અલ્લાહ સિવાય કોઈ ઇલાહ નથી, અને તે ઈસા મસીહ, મૂસા અને ઈબ્રાહીમ અલ્લાહના પયગંબરો છે. જે કોઈ ત્રણમાંથી એકનાં અકીદા પર વિશ્વાસ કરે છે અને ઈસા મસીહ અને તેની માતા, મરયમ, ની ઈબાદત કરે છે, તે ખોટા માર્ગે ઉપર છે.

અને જ્યારે મુહમ્મદ ﷺ તેમના પહેલાના પયગંબરો તરફથી સંદેશની પુષ્ટિ કરવા આવ્યા, ત્યારે મસીહ (ઈસા) અને મૂસાના અનુયાયીઓએ નવા પ્રબોધકને સ્વીકારવો પડ્યો, અને સાક્ષી આપવી પડી કે અલ્લાહ સિવાય કોઈ ઇલાહ નથી, અને તે મુહમ્મદ, મસીહ (ઈસા), મૂસા અને ઈબ્રાહીમ અલ્લાહના પયગંબરો છે. બસ ! જે વ્યક્તિ મુહમ્મદ ﷺ ની ઈબાદત કરે છે અને તેમની પાસે પાસે મદદ માંગે છે, તો તે પથબ્રષ્ટ (ગેર માર્ગ) છે.

ઇસ્લામ એ તૌહીદ (એકેશ્વરવાદી) ધર્મોની ઉત્પત્તિમાં માને છે જે તેના પહેલાની અને તેમના સમય સુધી વિસ્તર્યા હતા, અને જે પયગંબરોએ તેમના સમય માટે યોગ્ય લાવ્યાં હતાં. અને જરૂરિયાતના પરિવર્તન સાથે નવા ધર્મનો એક તબક્કો આવે છે જે તેના મૂળમાં સંમત થાય છે અને જરૂરિયાતો સાથે ધીમે ધીમે શરિઅતમાં વિરોધ કરે છે, પરંતુ તૌહીદ (એકેશ્વરવાદ) ના મૂળમાં અગાઉના ધર્મના અનુગામી સમર્થન સાથે, અને સંવાદનો માર્ગ અપનાવીને, મોમિન નિર્માતાના સંદેશના સ્ત્રોતની એકતાના સત્યને સમજી ગયો છે.

એક સાચા ધર્મની વિભાવના અને અન્ય કોઈપણ વસ્તુની અમાન્યતા પર ભાર આપવા માટે ધર્મોનો સંવાદ આ મૂળભૂત ખ્યાલથી શરૂ થવો જોઈએ.

સંવાદમાં અસ્તિત્વ અને વિશ્વાસ-આધારિત સિદ્ધાંતો અને પરિસર હોય છે, જે વ્યક્તિએ તેનો આદર કરવો અને બીજા સાથે વાતચીત કરવા માટે તેમાંથી શરૂઆત કરવી જરૂરી છે, કારણ કે આ સંવાદનો હેતુ કટ્ટરતા અને જુસ્સાથી છુટકારો મેળવવાનો છે, જે અંધ નર્વસ જોડાણોના અંદાજો છે; જે માણસને શુદ્ધ એકેશ્વરવાદની વાસ્તવિકતાથી અટકાવે છે, અને અથડામણ અને વિનાશ તરફ દોરી જાય છે, જેમ કે હવે આપણી વાસ્તવિકતા છે.

Source: <https://mawthuq.net/demo/qa/gu/show/35/>

Arabic Source: <https://mawthuq.net/demo/qa/ar/show/35/>

Tuesday 5th of May 2026 06:00:13 AM